

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-06-10
Besvaras senast
2025-06-18 kl. 12.00

Till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:1239 Ratificering av det globala havsavtalet BBNJ

I mars 2023 enades 193 länder inom FN om det så kallade BBNJ-avtalet (Biodiversity Beyond National Jurisdiction), ett historiskt avtal vars syfte är att skydda den biologiska mångfalden i de delar av världshaven som ligger utanför nationell jurisdiktion. Dessa hav utgör omkring 95 procent av havens volym och spelar en avgörande roll för klimatsystemet, biologisk mångfald och försörjningen för miljontals människor.

För att avtalet ska kunna träda i kraft måste minst 60 länder ratificera det. I nuläget har endast 28 gjort det. Trots att Sverige var ett av de första länderna som undertecknade BBNJ-avtalet hösten 2023 har regeringen ännu inte lagt fram en proposition om ratificering. Detta sker samtidigt som länder runt om i världen, senast Frankrike, Mexiko och Portugal, aktivt verkar för att samla stöd för att nå tröskeln på 60 ratificeringar inför FN:s havskonferens i Nice i juni 2025.

När Sverige undertecknade avtalet beskrev dåvarande utrikesminister Tobias Billström det som ”det viktigaste klimatavtalet sedan Parisavtalet”. Sveriges engagemang i havsfrågor är inte nytt – vi var tillsammans med Fiji initiativtagare till FN:s första stora havskonferens 2017, och Sverige har länge varit en röst för starkt globalt marint skydd.

BBNJ-avtalet är en viktig förutsättning för att nå målet om att skydda 30 procent av världens hav till år 2030, enligt Kunming-Montreal-avtalet, som antogs vid FN:s konferens om biologisk mångfald 2022. Men trots det har utvecklingen gått långsamt: I dagsläget är endast 8,4 procent av haven formellt skyddade.

Det är därför svårt att förstå varför Sverige, som haft en drivande roll i processen, ännu inte tagit det nödvändiga steget att ratificera avtalet. Forskare, civilsamhälle och internationella aktörer uttrycker oro för att regeringens passivitet kan undergräva både Sveriges trovärdighet och det globala genomförandet.

I samband med FN:s havskonferens i Nice växer förväntningarna på att fler länder ska ratificera avtalet. Att Sverige ännu inte gjort detta väcker frågor om regeringens ambitionsnivå i miljö- och havsfrågor, särskilt i ljuset av att andra länder nu går före.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsrådet Romina Pourmokhtari:

Varför har Sverige ännu inte ratificerat det globala havsavtalet BBNJ, och när avser statsrådet och regeringen att lägga fram en proposition till riksdagen om en sådan ratificering?

.....

Stina Larsson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren